

Latweeschu Awises.

Mr. 4.

Zettortdeenâ 23. Januari.

1858.

Awischu - sinnaſ.

No Kaukasus kalneem. Awischetê 5tâ Dezemberi trescho reisi semme trihzejusi un kâ stivres pehrkonſ semmes celſchâs duhziſ. Baſnizâ wiſſas ſwehtas bildeſ noſkrittuſchâs semmê; nammôſ zilweki noſkrittuſchi no kaſjahm un ſkapjôſ taſſeſ un tehkaninaſ ſadauſitaſ. Ir Keäpeleſ walſti wehl un wehl semme trihſ pa brihſcham un ir Tiroleru semmê laudiſ ar to iſbeedinati tappuſchi.

No Kaukasus rakſta, ka Generalſ Woizizkiſ atkal tohſ kalna laudiſ ſakahwiſ 10 un 11tâ Nowemberi, atkal zekku meſchôſ iſzirtis, leelu zeemu panehmiſ un leelu pulku ſeena ſadedſinaſiſ. Arri zittâ weetâ Kreewi jaunu Kreepoſtu uſtaifijufchi gatawu jebſchu cenaidneeki to gribbedam leegt, weenu-mehr kaſhwuſcheeſ, noſſchahwuſchi 2 Kreewu wirſneekuſ un 37 ſaldatuſ un eewainejuſchi 2 wirſneekuſ un 147 ſaldatuſ. Par to Kreewi tohſ 18tâ un 22tâ Nowemberi brangi ſakahwuſchi. 24tâ Nowemberi meſchu beigufchi iſzirtſ, Kreewi teem panehmuſchi 10 zeemuſ ar 1400 buhdinam un tohſ nopohſtijufchi ar wiſſu pahrtikſchamu un ſeenu.

No Rihgaſ. 1857 gaddâ paſcheem Rihgaſ kaupmaaneem peederreja: 56 kuggi ar ſehgelehm un 13 dampkuggi. 15 jaunuſ kugguſ taiſijufchi Rihgâ un 10 kugguſ pirkufchi, ſtarp ſcheem 3 leeluſ dampkugguſ. Rihgâ 1857 eewefſti: 262 tuhſ. berkowizu linnu; 6 tuhſt. berſ. pakuluſ; 282 tuhſt. puhru krohna un 464 tuhſt. puhru brakku linnſchklaſ, 40 tuhſt. puhru kannepuſchklaſ; 27 tuhſt. puhru kweeſchu; 274 tuhſt. puhru rudſu; 270 tuhſt. puhru meſchu; 628 tuhſt. puhru auſu. — Leepajaſ kaupmaaneem 1857 peederreja: 29 kuggi, no kurreem 3 juhrâ ſaploſſiti: 6 no jauna buhweti. Leepajaſ oſhta wiſſu gaddu naw bijuſe aiſſalluſe.

No Pariſeſ. Nu iſrahdijeſ, ka neſahdi Sprantſchi, bet tiſkai no Italijaſ iſdſihtſi ſlepkawi un dumpineeki, kaſ Londoneſ uſturrejuſcheeſ un tamdeht niſni, ka ſtipraiſ Keiſerſ Napoleoneſ dumpineekuſ un beſdeewiguſ tiſ ſpehziſi ſawalda, — to leelu grehlu padarrijufchi. Napoleönu gribbedami ar tahm breeſmigahm lohdehm noſaut, ſchee noſahwuſchi un eewainojuſchi 150 zilwekuſ un 24 ſirguſ. Tahſ lohdeſ tiſ niſni pahſprahguſchâſ, ka ne ween Keiſera rattuſ 42 weetâſ maitajuſchâſ, bet no ta ſpehreena arri leelâ kummedina nammô un wiſſôſ nammôſ lihdiſ 4 un 5tai tahſchei glaſſchu ruhteſ ſaploſſitaſ. Affinſ tezzejufchâſ pa eelaſ rinnſteinu un ir Keiſereeneſ fleite ar affinim no teem eewainoteem zilwekeem apraipita; Napoleöna waigſ no glaſſchu ſtikla druſzin eſſohtſ ſtrambehtſ. Patſ Deewſ winnu paſargajiſ itt brihniſchliſi. Pirmſ ta treſcha lohde appaſſch ratteem pahſprahguſe kaſ wiſſuſ rattuſ pohſtijuſe, Keiſerſ ar Keiſereeni paſchu laiſku no ratteem jaw bij iſlahpuſchi. Tee beſdeewigi ſlepkawu wahrdi irr: Piëri, Drſini, Gomez un Rudlo. Piëri ſanehmuſchi pirmſ dabujiſ to breeſmigo lohdi meſt. Drſini patſ dikti eewainohtſ tappiſ un netiz; woi pahſzeetiſ. Schiſ un tee diwi bij aiſbehguſchi un gutâſ ſlehpufcheeſ, bet Polizeja to paſchu wakkaru tohſ ſanehmuſi. Nu winnuſ teeſa. Sprantſchi tohti niſni, ka Calenderi nowehlejoht tahdeem ſlepkaweem un behgteem ſawâ semmê uſturreteeſ un perrinaht tiſ breeſmiguſ grehkuſ. No wiſſahm semmehm un walदिनेकेम us Pariſi augſti kungi noſuhtiti, kaſ lai Napoleönam iſteiz, zil tohti wiſſa paſauſe prezaſjaſ, ka Deewſ tiſ brihniſchliſi winnu paſargajiſ. Keiſerſ ar Keiſereeni brauz apkaſrt apmekledami un apdahwinadami tohſ nelaimiguſ ſaſchautuſ.

No Londoneš. $13\frac{1}{2}$ ta Janvari bijufčas kafsas Rehnineenes wezzakai meitai ar Bruhschu frohna mantineka dehlu. Pulkš waldineeku, Prinſchu un Brinzeffenu tur fabraufufchi us kafsahm, tur wiffadu preeku un gobda parahdiſchanu bijufchas papillam. Jo Calenderi ir Bruhschi tohti preezigi par ſcho pahri. Berlinē nu taiſa wiffadas leetas ar ſo jauno pahri gribb pagohdinabt. Pilſſabhts lizzis taiſiht jaunai frohna n antineezei tohti ſkunſtigu ſelta galdu, kaš maksfa 30 tuhft. dahlderus. Bruhtes kleiti un ſchleieris pahrleekam ſmalki un ſkunſtigi taiſiti, un 50 meitas wiſſu gaddu pee tam ſchuiſufchas un to iſrakſtijufchas ar rohſi, dadſi un abbolina lappahm kaš apſihme Calanti, Slohtu un Jhrufemmi; maksfajoht 3600 dahlderus. Kafsas brangas bijufchas, bet arri ſamettufchi naudu un 2500 nabbagi ar baggatu kafs-u-meelaſtu meeloti tappufchi.

Spanjeru Rehnineene pehz ſawahm 6 neddelahm baſnizā bijufe un ſw. Marias bildei tai baſnizā ſchkinlojuſe wiſſu to dahrgu apgehrbu un wiſſus tohs dahrgus alminus, gredienus un to frohni ar ſo tai deenā baſnizā Rehnineene iſgresnota bijufe.

1857 gaddā jubrā ſapleſhiti tappufchi 109 dampfu ggi, prohti 45 Calenderu, 13 Sprantſchu, 17 Amerikaneru un 6 Ollandeeſchu dampfuggi. 51 kuggis ſadedſis. 1856 gaddā 63 kuggis ſadedgufchi.

No Indijas rakſta, ka Calenderi 11 un 15ta Dezemberi tohs dumpineekus atkal brangi ſalahwufchi, ka 750 dumpineeki palikufchi us platscha un 11 leel. gabbalus teem panehmufchi. Ar ſcho karu Calendereem jaw effoht 20 tuhft. zilweki pagallam; jif dauds wairak to dumpineeku buhs krittufchi.

No Kineſeru ſemmes. Ir Sprantſchi nu palihdiehs Calendereem Kantones leelo pilſatu uswarreht, ar to gribbedami Kineſerus peespeest, lai darra ka wajaga. Arri palihdieſchoht Spanjeri Sprantſcheem karroht prett Rokinkinas Rehninu, kaš kriſtitus zilwekus par dauds wajajohht un gribboht iſdeldeht.

Schwizeru ſemmē pee Moſeſſones pa ſneegu ugguns iſzehlees no ſemmes, un us 6 puhru wee-

tahm ſneegs nokuffis, wellenas un ſemme ſadeggufchas un ka ohgles palikufchas. Ta weetu weetahm ta ugguns kaš ſemmes eelſchās, darbojajs un ſawu ſpehlu parahda.

Londone atnahzis kahds Amerikaneris, kaš to niſnako traktu ſirgu par it ihfu laizinu padarroht lehnun klaufigu ka jehrinu. Rehnineenei bijis pa-audſis kummelſch, ſo neweens ne warrejis ſawaldiht. Schis wihrs par puſſohtru ſtundu laitu to ta iſmahzija, ka Rehnineenes preeſchā to jahjis, tad kummelam bij jaleekahs pee ſemmes, wihrs ſirga paffak kahju ſewim lizzis pee waiga un usfehdees tam us wehderu. Wehl ohtru itt traktu ſirgu, un ir treſcho jo niſnu par pahri minutehm ta ſawaldijis un iſſkolejis, ka wiſſi iſbrihnojufchees. Scho ſawu ſkunſti gribboht tiklai par leelu naudu zitteem emahzihht. Tai brihdi kad Londone to jaunu pahri ſalaulajufchi, ſinnu laidufchi us Berlini ar telegrawi. Par pahri minutehm ſchi ſinna noſkrehjuſe un tuhdat Berlinē ſchahwufchi ar leeceem gabbaleem un ſwannijufchi baſnizās.

S—j.

Dſelſu zelli un ugguns-ratti.

2.

Nu mihi Awischu laſſitaji gribbu jumš ſtabſiht no teem ratteem ar kurreem pa dſelſchu zeſteem brauz; tiklai pirnak wehl gribbetu peeminneht, ka pehz to mahzitu meifteru ſpreedumu, kaš pee mums dſelſchu zellu taiſihs, ſchee if us katra werſti maſſabhs peezeſmit aſtoni lihds ſeſchdeſmit diwi tuhftoſcheem rubuteem ſudraba. Apdohma un iſrehkini nu patš jif wiſs taš zeſch no Dinaburgas lihds Leepajai maſſabhs, kaš wairak kaš peezeſmit juhdses garſch! Buhtu pee mums tahdi kalni un tahdas leiſas ka daſchās zittās ſemmes, tad ar tahdu naudu wehl nemaſ ne taptu zauri, tapehz ka kalnainōš widdiſ

dauds tiftu, allu un pawiffam arri seeli libkumi irr waijadfigi par kurreem dselsu zekki itt lehzeni us kalneem usteek augfcham.

Bet nu no teem ratteem! Winni irraid diwejadi: tahdi eeksch kurreem prezzes un brauzeji tohp westi, un tahdi kas scheem tohp preefchâ juhgti un tohs aiswell prohjam bes it nekahda sirga jeb lohpa. Schee beidsamee irr tee ihsteni ugguns-ratti un no winneem gan gribbeseet itt ihpafchi ko dsirdeht.

Ugguns-ratti irr tahdi ratti, us kurreem stahw maschine wirfû kas zaur ugguns spehku dsihsta, rittinas greefch apfahrt un zaur to rattus stumj us preefchu. Tahdas machines us wahzifki tohp fauktas „Dampsmaschinen,“ tas irr, garrainu machines un schis wahrds gan labbaki geld ne ka tas Latweefchu walloda usnemts wahrds „ugguns maschine“ jo ta jau naw patti ugguns, bet werdoschas uhdens garraini no kurreem machines spehks zetahs. Daschi no jums tahdas machines jau buhs redsejuschi, jo Nihgâ un Leepajâ winnas dauds pabriksos redsamâs, un schinnis beidsamâs gaddos arri dauds lungi Widsemmé un Kursemmé tahdas dampsmachines preefch labbibas kulschanu irr apgahdajufchees. Kas winnas wehl naw redsejis, tas lai neschehlojahs arri kahdu pahri juhdsu stagaht un winnas apflattitees, irr brihnumâs ko redseht! Bet lai tik fargajahs pardauds tuwu flahht pee-ect, ta ka maschine nedabbu aisksampt drehbes. Maschinei naw nekahdas schehlastibas, ko lampj to arri faplohsa breefmigi. — Pee mums nabbaga darbineeks peegahjis to arri gribbeja ihsteni apflattihht. Par nelaimi bij muggurâ mehtelis ar garxu krahgu; scho lelais rittins nokerr, winsch gribb israut un, ne-apdohmajis ko darra, issteepj rohku, bet maschine scho tik drihs fakampj, ka patâ tikkai rohkâ ka karstumu nomanna un atstraipedamâs atpaktal isfauz: Wai Deewin! tik, tik rohka nebij pagallam! Bet jau fahl affins straumes tezzeht un azzis pazehlis eeranga rohku ar wisseem peeji pirsteem kas maschine kareahs! Wehl nabbadsinam pee rohkas stungura bij meefas tik breefmigi fadraggatas un kauli fadruppinati, ka dakterim wehl weenreis waijadseja rohku, flahhtati pee elkona nogreest.

Bet kad jau tik dauds esmu stahstijis, tad arri to wehl peeminneschu, ka dakteris wihru lohhti uesteize, ka wihrs ar drohschu prahtu to bij pahrzeetis. Lai labbaka duhscha buhtu, winsch tik pihpi bij wehlejees, un dakteris winnam no fawas paschas muttes zigarinu dewis, bij greefis, un wihrs neweenu wahrdu no muttes ne-islaisdams, bij smehekjis lihds gallam! Lai Deews nu nabbadsinam palihds un lohza fungu sirdis, ka tas pahr winnu apschelotohs! —

Kad uhdens stipri tohp sildihts, tad winsch beidsiht fahl wahritees un no winna zekahs weenadi ween muttufi; schee irr tee garraini kas ideet gaisâ ta ka ilgofchahm wis uhdens pasubstahs. Bet kad garraini atdsiht, tad paleek atkal par uhdeni. To warr ikfatrâ bruhji un arri ikfatrâ istabâ redseht, jo kad lohgi apfwihst jebfchu apfalst, tad tas zits nekâs naw ka garraini, kas aukstakâ weeta kluifchi, atkal tohp par uhdeni un tad par leddu paleek. To paschu leetu reds arri ikfatrâ fainneeze, kad us karstu ehdeeni (barribu) kahdu wahku usfeds un nu pee schi wahka uhdens pilleni rohnahs. Kad uhdens pahrweherschahs eeksch garraineem, tad winsch nemmahs dauds leelaku ruhmi ne ka papreefch, kad wehl ne bij palizzis par garraineem, jo no weena pascha stohpa uhdens, rohnahs 8 stohpi garrainu. Tapehz, kad uhdeni zeeti aisflehtgâ traunkâ wahra, no kurea garraini ne warr istaps ahra, tad schee ar warren leelu spehku speesch prett to traufku, un nekur newarredami istapt ahra, schee garraini to traufku beidsiht tapat faplehsch, ka eedesinahs pulweris. Tas arri pee mums jaw daschu reifi ar bruhfchu katleem ta notizzis. Scho garrainu spehku dabbujufchi pasiht, nu gudri wihri isdohmajufchi ar garraineem machines eetaisht un redsi! tas gahje itt brangi. Haudfichu arri jums isteikt, ka garraini tohp peespeeszi zilwekam kalpoht. Ittin beesâ dselsu katlâ uhdens tohp wahrihts, bet tam katlam wahku weeta irr dselsu truhba ka pumpei un eeksch schi dselsu appala kahrts ta irr eepaffeta ka us augfchu un us leiju kahrts warr stagaht un tomehr itt nekahda schkirbina ne paleek. Truhbai abbâs pusses irr diwi zaurumtini; par weenu warr garrainus islaisht ahra, par to ohtru warr aukstu uhdeni eelaist

eefschâ. Tik drihs ka nu tai katlä uhdens fahf
stipri wahritees, tik drihs arri garrainu leelais
spehks zeff to fahrti us augfchu lihds ta to zaurum-
tinu atfneegufi, par furru tai brihdi augsts uhdens
eefsch to truhbu eepille. No scheem pilleneem uh-
dens kahdu azzumirklinu nostahjabs wahritees, zitti
garraini ismuhl par to ohtru zaurumu ahra, zitti
fakriht no ta auksta uhdens atdsiffinati un eefsch
truhbas nu gaddahs tulscha ruhme, kas nu to fahrti
tik pat stipri welk us leiju, ka winna pirmal tap-
pe no garraineem us augfchu stumta. Bet katlim ug-
gung appafschâ, tapehz uhdens fahf tu liht atkal
wahritees un fahrti no jauna us augfchu stumt, un
ta winnai jakustahs, kamehr tik appafsch katla ug-
gung nepectruhft.

Ka nu wahrssta pee rattineem kad wehrpj, us
augfchu un us leiju zeldamees rittinu greesch ap-
fahrt un schis spohli, tapat arri dampmaschines
fahrti rittins jagreesch apfahrt ar fo nu atkal ma-
schines warr dsiht, kahdas tik isdohma, un ta gar-
rainu spehks tikpat tohp peespeests zilwekam kalpoht,
ka uhdens un wehjsch, no furreem juhs to ifkatras
fudmallas warrat redseht. Es zerreju ka juhs
mannu isteikfchanu buhseet dauds mas fapratujschi,
bet woi man to arri gribbeseet tizzeht, ka schis
jaunakais kalps, (prohti tee garraini) irr no wis-
seem kalpeem tas stiprakais? Gandrihs skann ka
melli, un tomehr taifniba! Kur preefsch kaut kahdu
darbu uhdenim naw spehka deesgan, tur nemm gar-
rainus. Kad wehjsch fuggi ahtri deesgan juhrai
ne pahrdseenn pahri, tad tas japadarra garraineem
us uggung fugeem, un ta tad arri us dselsu zel-
teem schim kalpam irr usdohts tas leelais darbs,
leelas nastas un pulks zilweku itt ahtri aiswest
prohjam. (Turplikan wairaf). R.

Gluddinoschanas.

Behresemintes muischâ, Dohles basnizas=draudis, 23
werstes no Ribgas, irr no Jurgeem nabloschâ 1858ta

S i n n a .

Luhdsam lai steidschs peeteittees, kas wehl gribb Latweeschu Awises us 1858, ka warr sinnaht zil
jadrukke un ka pehz ne peetruhft pirmee Nummeri. — Mithl R. . . N. d. no Trif. . . dr. W. Zubsu grabmatu
ar 3 rubl. dabbutuschchi in apgabdasim. — Mithl J. . . oh. . . I tohs 2 rubl. dabbutuschchi. Naw manna waina, ka
wehl ne effat dabbutuschchi fo luhguschchi. Dubs. S—j.

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas yuffes: Oberlehrer G. Blaeße, Jensor. Jelgawâ, tai 21. Januari 1858.
No. 10.

gaddâ diwas semneeku-mahjas un ta sweija
us naudas-renti dabbutjamas. Turpat arridfan warr
deenesu dabbut: futscheris, lohpu-puijis, apprezehs
kalps, dischlers un kallejs. 1

Weens neprezehs wirtschaptes-meijeris, weens
lauku-fargs, weens waggare, furrai feewai jans-
nehmahs par lohpu-fohpschanu sinnaht, weens kal-
leis un weens muhrneeks, furreem labbas attasta-
tes, warr weetu dabbut un peemeldeetes pee Krohna-
Sarlan muischas muischas-waldischanas pee Wents-
pils, woi arri pee Rundahles Wirtschtes muischas-
waldischanas pee Bauflas. 1

Kallejs kam labbas attestates un parahdischanas fa-
fawu ammatu proht, us Jahneem 1858 warr weetu dab-
but Krohna muischâ Jauna Seffawâ. 3

No Rabilles pagasta teefas tohp wiffi, furreem lab-
das prassischanas jeb mantoschanas, pee tabs, ta pee
Rabilles peerakfita, schê nomirruscha, zittureis bijuscha
futschera Jahna Mutfcha faulka Gndera, atstabs
mantas buhtu, — zur scho usajinati, lai 6 ueddelu
starpâ, bet wifwehlaki lihds 31 Januari 1858 pee
schis pagasta teefas ar riktigam peerahdischanam
peemeldejabs, jo pehz schi weeniga isflehgschanas ter-
mina wiffas wehlfas prassischanas wairs ne taps pe-
uentas un par negeldigam usflattitas. Ta tohp arri
wiffi tee, kas tam nomirruscham wehl fo parradâ buhtu,
usajinati, schê peemeldeetes, jo wehlaki teem pehz lif-
kumeem krittis maffah. 1

Rabill, tai 16. Dezemberi 1857.

(Nr. 396.) Fritz Bahwer, pagasta wezzafajs.
G. Jungbahn, teef. stribw.

Rabbus alminu-ohales preefsch kallejeem warr dabbut
pirt par lehtu mafsu pee 2

Otto Güntera un dehla,

Latweeschu basnizai prettin.

No Stalgenes frohga lihds Jelgawai brauzohht Barona
Hahna zeemabtei us zella iskrittuji portmonnai ar 214
fude. rubl. papibra naudas: prohti 2 papibri pa 1 simts
rubl. 1 desmits rubl. un 4 pa 1 rubl. Kas to nauhu
nobohs Jelgawâ Saha-eelâ, Steinboltes nammâ pee
Hahna zeemahtes, dabbut 40 rubl. patejibas nau-
das. 1

Jaunas sinnaſ.

No Skohdes draudses Leischôs pee Kursemmes rohbescheem. 30tâ Oktoberî 1858 General-Superdentes wahrda Grohbinas Prahwesta lungs von der Launig Skohdes draudse un basnizâ eewedde Reichwaltu par jaunu mahzitaju. Leepajas mahzitajs Kieniz un Gramsdes mahz. Aufschizkis peepalihdseja pee schi swehta darba. Skohdes basniza gan masa, bet isgahjuscha gaddâ gruntigi pahrtaisita un arri jauns tohrnis peetaisihst klah, tâ ka nu palikkuse par itt jauku un patihkamu Deewa nammu. Draudse firsnigu pateizibu isdohd wisseem, kas tai nabbaga draudsitei ar sawahm mihlestibas dahwanahm peepalihdsejuschi scho basnizu til jauki pahrtaisiht.

No Parises. Audes Rehnineeni us kappeem noneffuschî un nolikkuschî pee Turku basnizas, kas tais kappôs stahw un kur preesteri Indias dseefmas un pahtarus skaitijuschî. Pa tam winnas wezzakam Printscham iswilluschî to selta mehteli un kurpes! krohni no galwas nehmuschi un schis raudadams un bassahm kahjahm stahwejis pee sahrka. Tad lohti leelu baltu drahnu semmê usklahjuschi, Printscham atkal apgehrbuschi kurpes, mehteli un krohni galwâ likkuschî un nu schis ar wisseem Indijereem un kahdeem augsteem Ministera kungeem, — arri ar Kreewu un Turku Ministeru apsehduſchees semmê us scho baltu drahnu un kahdu pufstundu itt kluffu sehdejuschi kamehr basnizâ preesteri pahtarus skaitijuschî. Nu pahre to kappu likkuschî baltu drahnu, un dimi Indijeru seewischki, kas lihds schim bij paslehpuschees, peegahjuschi pee kappu. Tuhdat teem nonehmuschî mehteli un wiffu gresnumu un nu tee 2 seewischki ar sudraba trauku rohka kappâ eekahpuschi, bet neweens ne dabbujis redseht, ko kappâ darrijuschî, jo kaps ar to baltu drahnu pa-

liffe apsegtis un tiklai preeksch ta Printſcha us azzumirkli ta kappâ drahna tappe pazelta, lai dabbu beidsamo reisi mahiti redseht, arri nekahdam kristigam zilwekam ne bij brihw pee kappu pee-eet. Paskattijees Prinziſ dikti schizis raudaht un aisgahjis. Nu tee 2 seewischki atkal no kappâ iskahpuschi, apgehrbuschi atkal mehteli un sawu gresnu stahiti un nu ikklatrs Indijers us Rehnineenes sahrku smiltſfauju usbehris; tad to eerakkuschî. Tajs nu gan itt sawadas behres.

S—j.

No Leepajas puffed. Kahdas septinas juhdses no Leepajas irr leels pagasts, ko Preekuli sauz, ar kahdeem 100 fainneekem, kohschu basnizinu, jaukâ pakalnâ, ko zeenigs dsimts lungs gohdam apkohpis. Schi pagastâ jau arri wairak tâ 30 gaddi labba skohla eerikteta un no zeeniga lunga jauki apkohpta. Scho seem zeenigs lungs arri tai paschâ skohlâ tâ eetaisija, ka wiffahm pagasta meitenehm teek wiffahds rohkas darbs no skohlmeistera gaspaschas mahzihts. Tas irr pehz mannahm dohmahm dikti labbi; kaut tapat wiffâs pagasta skohlâs eetaisitu! Ta irr nohtiga un labba leeta! Ne ween rohku-darba eerahdischana un mahzischana irr lohti waijadſiga, bet arri ta lassihht, rakstihht un rehkinahht mahzischana pee tahm meitinahm irr dikti derriga. Tu jautasi, kamdeht tâ? Kamdeht, lai paschas pehz apprezzejuschahs proht kreetni un rittigi sawus paschus behrnus mahziht! Ne fenn pahtarôs brahzoht gribbedams 8 gaddus sehnam, kas kalpa wihram peederreja, likt grahmatâ lassihht, jautaju mahiti: „Woi jaw wiffur juhſu dehls dseefmu grahmatâ laffa?“ Seewa: „Ne, til lihds Jesus dseefmahm esmu to eed sinuſi!“ Es: Kâ tik mas, mihka seewin? Seewa: „Reganti zeets, tas bendes-mais, ne warru un ne

warru to eelaufht, fklaidri dullam japaleef mahzoht.“ Es: Nu, nu! Woi tif kahrtigi effeet bohftabus eemahzijschi, un bohftabeereschanu eerahdijschi? Nahz dehlä, laffi man preekschä! Sehns nahf drebbedams.“ Es: „Kälabbad tad tu tä baidées, woi es tad bübbulis jeb bende esmu? Ne baidées, tew nekä ne darrifchu; esmu labbu tschaklu behrnu draugs un mihlotajs.“ Nu leeku sehnam seemas fwehtku un jauna gadda dseefmas laffiht. Sehns pee pirma wahrda stohstahs. Es tam to pateizu: „Al tu mannu deeninu!“ Sehnam wahrdi nu fahf lä par meldeu bihdeli birt, un teff lä teff lä uswilfts pulstiens. Us weenreis, sehns apstahjajs lä meetä atduhrees. „Es jaw nomannu, kas par indeni ta zeeta galwa un ta eedsichana: behrns irr tif ween no galwas laffiht mahzihts. Leeku bohfteecht. Ahu! ne proht neds bohftabus neds bohfteeereschanu. Es: „Seewin mihla! Kälabbad tä flikti to behrnu mahzajt no galwas ween bes bohfteeereschanas laffiht? Ta irr flikta mohde nudee! Naw wifs tadeht brihnums, ka jums un behrnam tahds gruhums pee mahzichanahs irr jarredf.“ Seewa: „Es mahzu täpat lä manni zittu reis nelaika mahte mahzijs; es zittadi ne proht.“

Woi dfridi, laffitajs lamdeht geld labbi meitenes laffiht mahziht? Bet ne wifs pehz wezjas mohdes, tur sitteens un rahjeens walda, kad behrns ne warr tuhliht no galwas bes bohftabeem laffiht, bet us jaunu derrigu un weeglu mohdi, kas irr labbi bohftabus eerahdiht un fklaidri bohfteeereschanu eemahziht, tad ne buhs ne zeets, neds waijadsehs drebbeht puifschelim eebaiditam no pehrschanas lä eefchauditam schunnelim, kad mahzitajs jeb fklhlmeisters liks pahstarös brauzoht laffiht?! —

No Skohdes puffedes, Kursemmë. Us pascheem seemas fwehtkeem effoht kahds 17 gaddu wezs sehns isbrauzis no U. mahjahm, kas pee N—s peederroht, meschä schaggarus zirft. Kad nu schis kahdu pahri weschumekku kaddegu fazirtis, at-

*) Ta irr arri nudee flikta mohde behrnus allaschin mahjajs mahzoht tä baidiht: „Vagg, vagg, Zanzele jeb Margreetele, ne mahzees tif labbi grabwau laffiht. Abtraufs driht mahzitajs, tad tew labbi kuls (webre)!“ Woi tad mahzitajs irr behrnu bübbulis? Kas tä darris?!

radduschi laudis to pee egles karrajamees un nohst. Effoht pats pee sawas kalla drahnas (lakkata) pasahrees. Pehz wiffu lauschu lä arri pehz paschamahtes leezibas, ka patehws to padehlu gohdig turrejis un mihlejis, un neweens tam nekahdi launu ne effoht darrijis, tad nu wiffi brihnijahs lamdeht schis sehns gan pasahrees un tahdu leel grehku darbu isdarrijis, un neweens ne warreja wainu useet, lihds nu dakters, kas to usschkehrdi un israudsijs, effoht teizis, ka sehns effoht prah tä fazuzzis bijis un tamdeht few gallu padarrijees Lai Deews irr winna dwehfelei schelig!!

No Ruzza was puffedes. Schi gabbalä daud behrnini ar karfigu kruhchu fehrqu, ko Wahzif „Grippe“ fauz, fehrgoht un arri dauds no 2 lihds gaddeem wezzi mirstohht, ka dascheem wezjakem saws weenigs behrns no ka tee zerreja preeku un al spaidu wezzuma deenäs sagaidiht semmë jaglabba, un irr gan ko schelotees un raudaht deesgan. Preeksch seemas fwehtkeem tur nomirris 4 gaddu sehns, ka wehl pufsstundu preeksch sawas nahwes effoht few wam 10 gaddu wezzam brahlenam usspeedis dseemu dseedaht an brahlitim waijadsejis un waijadsejis dseedaht, bet arri schehluma affaras raudadams effoht to darrijis. Täpat arri ne ilgi nomirre kaldeem partikufcheem wezjakem saws mihlakai dehlä, 6 gaddus wezs, kas wehl diwi neddeka preeksch sawas nahwes pats kohku pahrweddi preeksch sawa krusta. Tas bijis tä: Tehws saw mihlu luttekliti isbraukdams effoht lihds panehmis un tee pahrweddufchi kahdu ohfola kohzinu mahjäs Dehlens, mahjäs pahrbraukufchi, teizis, Deht, t smalku kohzinu mehhs glabbasim, tas mums kü labbä weeta geldehs. Un arri labbä weeta geldejs jo no schi kohka, ko schee paschi pahrweddufch tehws sawas mihlutitim krustu pataisijis. Tä neweens ne sinn sawu deenu mehrki. Tadeht bral un mahfa: Ne falki: „Es wehl weffels spirgt pee firde eet eht un dsehrens. Kas sinn, te kohks jaw meschä zirfts, kas tew par saht mehrohts. Iklatrais sohls, ko kahja spere, p past'ra gahjuma peeder, un mahja, ka gals nahfams.“ — Tahdu gudru un paleelu behrnu dauds to puffi teekoht no laizigas nahwes ar grippe ar rih, un dauds no scheem irr baggatu wezzaku behr

ni, kas tahdu sahrzinu ar balteem rubukeem labprah
peebehrtu, kad tee tik spehtu sawu kohschu un gudru
dehlinu ar teem truhfoteem, balteem mattineem no
nahwes zelt; bet ne kà, nahwe ne leefahs ar naudu
peelabbinatees. Bet kàlabbad tur tahda skummiba,
un kàlabbad tur tik daudi to mirreju? Gan ar Deewa
fwehtu sinu wijs noteek; bet zitti teiz, ka tadeht,
ka tur dakter s ne buht ne effoht a is snee-
dsam s. Woi tahds truhkums ne buhtu glahbjams?!

G. F. S.

Swehtku preeks.

Swehtkòs fanahk labbi leela draudse basnizà us
Deewa wahrda klaufschanu, peeluhgschanu un fla-
was dseefnu - dseedaschanu. Tas irr preeks. Preeks
firdis aisknem, kad Deews us mums leek runnaht
no saweem brihnuma un shechlastibas darbeem, kad
luhgschanà ar sawu Tehwu farunnajamees un ee-
preezinati un tizzibà eestiproti Winna swehtu meeru
eeksch Kristu Jesu baudam, — preeks ar weenadu
balsi tam Kungam pateizibu dseedahht un swehtàs
dseefmàs lihgsfotees par to pestischanu, kas wisseem
kaidim notiffusi.

Bet nu wakkars ateeht, tad ta patti draudse, kas
rihtà basnizà eeksch Deewa Garra preezajusees, leeli
un masi, wihri, feewas un meitas un jaunekti, fa-
nahk frohgòs us dserfchanu, plihfeschanu, dant-
scheem, kaufchanahm un lammahchanahm. Tas
attal effoht preeks. Preeks effoht masà karstà froh-
ga istabà dserht, plihteht, dangoht, kantees, lam-
matees, — preeks brandwihna twailà un smirdoscha
fabbaka duhmòs lahstus jaukt ar nederrigeem smeek-
leem un beskaunigahm singehm, preeks, kad musihki
greesch, kas aufis plehsch puscham, un meitas ar
puisheem naggòs eekhruschahs greeschahs un stum-
dahs, ka kauli kraufschke; preeks, no tahdeem dar-
beem un tahdahm weetahm fewim meefas famaita-
fchanu un dwehfeles pohstu pahrnestees mahjàs, un
ohtrà, treschà deenà eeksch „pagirtehm“ un galwas
raibumà gulleht.

Kà tad tas nu warr buht? Weens preeks ar oh-
tru ne saderrahs. Ja tu kà kristigs zilweks Deewa
preeku sinni melleht basnizà, kà tad tas frohga
preeks tewim warr patikt? Un ja Deewa preeks te-
wim neeki, un frohga preeks tas ihstis, kam tad

nahzi basnizà? Ko tad dohmaji peewilt? Deewu?
Tas ne ees! — Zilwekus? — Tee tew taf no muh-
schiga sohda ne israus, neds muhschigi teefahs!
Kas tad nu ihsti irr fwehtku preeks? Kas ihsti irr
pateefiba? Kur tu nu rahdees sawà pateefigà firds-
prahtà, woi rihtà basnizà, woi wakkarà frohgà?
Kam nu buhs tizzeht, tam basnizàs gahjeem jeb tam
frohga gahjeem? Kà warr diwi zilweki weenà mee-
fà buht, — kà warr tahds diwejahds preeks weenà
firdi fatikt? — Tak weenà weeta buhs mellohts. —
Un tizzu drohschi, ka basnizà buhs Deewam mel-
lohts? Un kas teem nahkahs, kas Deewam mello,
to lassait Apustuku darbòs, 5, 1—11.

Un kad nu mahjitaji pehz Deewa wahrdeem kau-
dim leeds frohga skreeschanu, peedferschanu, bes-
deewigus smeektus, kad meitahm aisleeds us frohgu
dantscheem eet, kad wezakeem aisleeds, sawus beh-
nus lihds waddahht us frohgu, — woi wiinni tad
jum s preeku leeds, woi preeka skaudigi? Ap-
dohmajeet.

Un beidsjoht. Kas tad tohs frohgus par wella-
basnizahm irr eezehlis? No eefahkuma kristiga mi-
lestiba frohgus bij eezehlfusi par mahju weetu zetta-
wihreem un reiseneekeem, kur warr siltumu, barribu
un aplohpschanu atrast, — tà ka ta mahjas weeta
bija, kur shechlfirdigs Samariteris to nabbadsinu
nowedde, kas stary slepkaweem bij pullis. Bet nu
taggad frohgi irr pahrtaisiti par grehtu weetahm,
kur dascha dwehfele jau sawu muhschigu pohstu fe-
wim krahsjusees. Taggad ne sinu, woi wehl kri-
stigs zilweks warr par tahdu frohdsineeku buht, kas
grehtu preekus nowehl saweem weeseem un no kau-
schu kahrumeem pahrtteek un barrojahs, un woi to
wehl warr par kristigu zilweku nosaukt, kas tahdu
fwehtku preeku frohgà melle?

Apdohmajeet to leetu, brahti!

—y—

Luhkas Schorts.

(Skattees Nr. 5).

Kahdà wakkara laikà schis pats Luhkas Schorts
no darba peekuffis sehdeja sawà laukà us zelmu no-
laidees, un weens pats buhdams winsch palikke
dsillàs dohmàs. Winna prahts greesehs us jauni-
bas deenahm. Winsch redseja sawu tehwu un fa-
wu mahiti, kas fenn jau bija nomirruschi, un win-

nam us reises kà dsellons eeschahwahs prahtà, ka teem til mas pateizibas dewis par wissu winnu mihlestibu. Wiini netikli beedri winnam prahtà nahje, kas winnu us sawu pussi bija greesufchi, un zil winsch sinnaja, ar negohdu bija dsihwojufchi. Saweem fohlmestereem winsch daudskahrt par ruhsteem firdchsteem bija palizzis, un dauds affaras par winnu bija isgahstas. Winsch eedohmaja sawas dsimtenes basnizu, kur kristihts un pee Deewa galda peewests, — un kà sibbens winnam eeschahwahs prahtà wezza mahzitaja Blawela wahrdi, un tee kà ar pehrfona balsi eekritte winna prahtà: „Ja kas nemihl to Kungu Jesu Kr. tam buhs nolahdetam buht, Maranata.“ Schis wahrds kà ar wesseru winnu zeetu prahtu dausija. Trihzedams un drebbedams winsch no ta zelma uszehlahs, kur sehdeja un tee wahrdi winnam weenumehr aufis atskanneja, winsch ne warreja buht fwehtihts, jo to winsch sinnaja, winsch ne mihleja to Kungu Jesu Kristu. Schi stundina winnam bija ta atdsimschanas stunde. Birnu reisi zeklòs mettees luhdsahs ar gauschahm affarahm: „Tehws debbesis, peedohd mannim mannus leelus grehkus,“ un ne gribbeja usskattitees, til apkaunohs winsch bija.

Bet tas Kungs winnu paklausija, — tà kà swihni no winnu azzim nokritte. Winsch pee fewis nojutte jaunu prahtu, grehku peedohschanu un preeku tà kà tas pasuddis dehs. 16 gaddus winsch wehl dsihwoja, — un sawà dsihwibas wakkarà wehl usnehme labbu zihnischanu fewim, sawai seewai un saweem behrneem par labbu. Deewa wahrdi winnam palikke mihli un gahrdi — un kad 116 gaddus wezs nomirre, tad par zittu neko til gauschi Deewam ne pateize, ne kà par to fwehtibu, ka Deews winna azzis bija atdarrjis un winna prahtu atwehris, ka winsch ne kà aklis no schihs pasaules schkirrotees, bet kà tahds, kam zerrida, meers, preeks un grehku peedohschana effoti. Tà tee Nahwila wahrdi: „Ja kas ne mihl to Kungu Jesu Kristu, tam buhs nolahdetam buht Maranata,“ — jaunu spehku dabuja pee scha wezza zilwefa.

D—r.

Lihgsmiba.

Mel. Ach, wie ist's möglich dann.

- 1) Kà warr buht zittadi? —
Sirds man lezz preezigi,
Dohmas kur usmettaks,
Preeks parahdahs.
Redsu ween jaufumu,
Behdas es ne sinu
Pazeestees warru gan, —
Deews irr pee man!
- 2) Gauschi man faule spihd
Uslezz man fatru riht',
Pukkes preefch mannim seed,
Putni man dseed.
Aplampt man eegribbahs
Wissus eefsch mihlibas; —
Ko tad man behdabt gan? —
Deews irr pee man!
- 3) Sirds ne warr norimt tà, —
Dseedabt man wajaga,
Dseedabt un lihgs motees
No dwehseles.
Zitteem dauds schehlotees,
Man til ko preezatees.
Kapeh? — To sinno gan, —
Deews irr pee man! — y —

Nahwe baid, sirds zaur affarahm us Jesu smaid.

Mel. Jesus, kas dohd preeku.

- 1) Behdas us man wekkahs,
Lumschas bangas zeklahs,
Sirdi man fahst;
Nahwe manni spaida,
Kaps un truhdi baida,
Sirds man gribb famist:
Aztinas
Irr aisflehqtas,
Sirsniu' mihla pagurrusi,
Nahwe aismiggusi.
- 2) Kur tas dsihwes = spohschums?
Kur tas dwehshles drohschums?
Kad sirds behdas peld?
Kas tahs affras schahwe,
Ko man isspreesch nahwe?
Kas to nabwi deld?
Jesus ween
Man faules = deen',
Dsihwes = gaisma nakti eespihd,
Nahwes migla nokriht. Grot.

Brühw driffelt.

Uwischu

Missiones

Nr. 4.

peeliffums.

sinna s.

1858.

XVI. Par Deewa walstibu paganu starpā.

5. Lašs fallas leelā kluffā juhā.

2. Jauna-Selante.

(Stattes Nr. 2).

(2).

Wehl tai pašchā gaddā winsch lihds ar šaweem beedreem atkal turp nobrauze, pats Marsdens bij lihds ar winneem nahziš. Tuhlin dauds no teem eedšiwotajeem pee ta kugga peenahze, tee gohdigi ušweddašs un apšohlija, ka ne gribboht wairs nekahdu no Giropēereem nižzinah. Par 12 zirweem winni Marsdenam pahrdewe 200 puhru-weetas semmes. Tē nu bij missionareem pirma weeta, kur apmettašs. To nofauze Rangii. Jaun-Selandeeshi nu beeschi apzeemoja tohs jaunus dšiwotajus, labpraht gan gribbedami no teem mahzitees ir semmes kohpšchanu ir daschadus ammatuš un škunstes, bet par šawu dwehšelu pestišchanu winni neko ne behdaja. Tee missionari nu cetaišija škohlu preekšch behrneem, bet tē gan šawadi gahje, tā ka dascham gohdigam škohlmeisterim pee mums gan wišša zerriba un lašs prahts buhtu suddis. Kendals par to raksta; „kamehr weens behrns grahmata lassa, ohtrs darbojahs pee mannam kahjahm, treschais ašnefs mannu zeppuri, zettortais pašlehpj mannaš grahmataš; bet wiššu to winni darra johlodamees, tā ka par šaunu ne warr nemt. Par teem pirmeem tšchetreem behrneem mušfu škohlas-behrni dauds wairak ne darrija, ka tillai šmeetees un kleeht un danjah, tā ka tad weens ohtrs gribbeja palaffitees, mehš ašs to trohšfni-ne warrejam šawu pašchu wahrdu dširdeht.“ Turklaht teem missionareem dauds bij jazeešch no to paganu negantibas un kaušchanohs,

ar ko winni šawā starpā žits žittam uškritte. Kad winni tohs laudis gribbeja pamahziht par Kristu, tad tee pawiššam atrahwahs, woi ar gekkigu tehršefchanu un johku-wahrdeem winnus ašreebe; bet wehl gruhtaki bij teem missionareem redseht wiššu to grehku negantibu, ko tee laudis bij apraddušchees. Žilwekus aplawe, zeppe un apehde, wiššuwairak tuwu klaht pee to missionaru nammu, un kad šchee lohgu-šleghes aistaišija, ka ne redsetu šchahdas breefmas, tad winnam par spihti to nokautu žilweku galwas uššpraude us sehtahm un pee durwja palohdeem. Ne retti arri notikke, ka no teem behrneem, kas škohlā gahje, žitti tappe no eenaidneekeem fanemti, nokauti un apehsti. Un tomehr par wiššu to tee missionari ne atmette wiš zerribu, jo winni sinnaža labbi, ka ešsoht ta Deewa patwehrumā, bes ka arri ne mats ne nokriht no mušfu galwahn. Tas pats peetizzigs Deews winnus arri šchehligi irr iəglahbis no wiššahm breefmahm, un weenu no Jaun-Selantes wiršneekem, kas bij pats negantais, Deews tas Rungs darrija par to missionaru ašstahwetaju. Šchis žilweks, ar wahrdu Šchongi, šklaidri parahda, ka dabbiga žilweka širds pilna irr prettim-runnašchas un tahdu dohmu kas žits prett žittu zeklahs. Winsch bij to missionaru ihstens draugs, kas winnus ar šawu leelu špehku wiššur ašstahweja, bet arri pehž warrasdarbeem un aššins isleeschanas bij labrižs ša šwehš. Kad Marsdens 1819. g. ar jauneem missionareem atkal Jaunā-Selantē atbrauze, tad Šchongi winnam atwehleja wehl žittu weetu ar 13,000 puhra-weetahm arramas semmes, 2½ juhdses no Rangii. Tē nu bij ohtra weeta missionareem, ko šauze šid-dikiddi. Bet ar to žitti wiršneeki ne bij ar meeru,

un stary winneem zehlahs nikns karsch, kurrä teem missionareem dauds breefmu bij Jareds. Bet schee palikke stipri tizzibä un zerribä. Weens no teem rakstija: ja schee nikni zilweki arri man nokauj un apehd, tad es tal sinnu, ka mans Pestitajs mannas meefas gan atraddihš pastarä deenä.

Ap scho behdu-laiku Marsdens atkal nobrauze Jaun-Selantë, sawus missionarus eepreezinaht un lä warredams weenu stary pascheem paganeem derreht. Par to nu gan Schongi smehjajs, tomehr winsch Marsdenam sohlija, kamehr tas tur buhschoht, no kauschanohs stahtees un kad griboht, arri pee teem missionareem dshwoht. Un pamasam tas karsch stahjajs un Marsdens nu ar wissu spehku pubhejajs, ka winsch ta Kunga tihroma warroht apstrahdaht. Un winnu pubhisch ne liktajs par welti buht; tee pagani drufzin sahze rautees. No wissahm mallahm tee prassija pehz kristigeem mahzitateem un par to launojajs, kad ne warreja tit dauds dabhuht, lä gribbeja. Wairak wiäni gan kahroja to Ciropëeru skunstes un skaidraku dshwi, nekä Jesus ewangeliumu; tomehr ir atraddahs tahdas dwehseles, kas it no teefas pehz sawas pestifchanas ilgojajs. Lai tee pagani dabbutu paschi ar sawahm azzim redseht, lä kristigi laudis dshwo un zaur to jo wairak pee to ewangeliuma tiktu peelabbinati, tadeht Kendals ar Schongu un zitteem paganeem 1820 g., aisbrauze us Oulanti. Par pufsegadda laiku winni turp aishahze un no pascheem teem augstakeem Kungeem laipnigi tappe usnemti. Tad tur bij teem Jaun-Selandeescheem dauds ko skattitees. Ar baggatahm dahwanahm pehz ne zil ilga laika winni atkal pahrbrauze mahjäs. No ta laika gan jo wairak zeenija tohs missionarus, bet patš Schongi nu bij eedohmajees par patwaldineeku par wissu fallu zeltees un jobfchu tee missionari winnu pamahzija un ar leelu luhgshanu luhdse, lai ne jauna ne sahkoht kauschanohs uu affins isleschanas, tad Schongi tal ne klausija. Ar 2000 kaxa-wibreem, kurrus ar schaujameem rihkeem, ko no Oulantes bij atweddis, apbrunnoja, nu atkal bes mitteschanas kanahs ar saweem eenaidneekem, tohs nesehligi mohzija un pehz apehde. Tä weenä reisi 300 uswarretus eenaidneekus lä lohpus lifke flakteht un no saweem laudim apehst. Un to-

mehr tee missionari ne usdrihstehjajs prett sawu niknu draugu Schongi ko darriht; jo schis ween winnus prett wissahm zittahm usmahschauahm aisstahweja. Bet ta Kunga walstiba par wissahm schahm breefmahm azzim redsoht isplehtahs. Par diwi gaddeem atkal diwas jaunus missionaru weetas warreja eetaisht; nu jaw bij 4 tahdu weetu, tur wissi ne tahk no juhvas bija, ka lehtaki warretu isbehgt, kad eenaidneeki usmahktohs. Retti un tillai us ihfu laiku tee missionari usdrihstehjajs tahtaki eet paganu starpä. Bet ar laiku arri tur parahdijajs ilgojchana pehz kristigas mahzibas un dauds bij, kas fazzija us teem missionareem: Kam juhs ne nahzeet arri pee mums, kam juhs ne apmetteetes pee mums? Tamdeht tee missionari apnehmahs sawu pirmu weetu atstah, un jaunä weetä, kas wairak bij fallas widdü, apmettees. Bet nu tee Nangu-laudis sahze schelotees un luhgtes: „No mehš jums kauna darrijuschü? Woi juhs effam aplaupijuschü, woi juhs un juhfu seewas un behrnus effam nizzinajuschü? Sakkait, kahdä wihsë juhs effam aisreebuschü? Ja mehš juhs buhtum aistikkuschü, tad gan jums peenahktu muhs atstah, tad ne buhtu ko runnah; bet ja mehš kaunu nekahdu jums ne effam darrijuschü, tad tas jums par kaunu, ja juhs gribbeet aiseet no mums. Ja juhs aiseecept, tad neweenam ne buhs juhfu mahjas aistikt; tahm buhs palikt tukschahm, kamehr winnas sawuhs un sawgruhs. Un kad pehz laika kahds no Ciropëereem schurp atnahks un prassihš: kam peeder schahs ehkas? tad mehš teiksim: teem missionareem tahs peeder, kas bes wainas muhs atstahjuschü; tahs taggad të stahw winneem par kaunu!“ Tahdahm luhgshanahm, tee missionari ne warreja prettim turretees un tadeht wehl palikke tai paschä weetä. Gr.

(Turplikam beigums).

2. Gobata sinnas is Jerusalemes.

(Stattees Nr. 3).

Es jums, mihti brahli, par Juhdu behdigu buhschanu Jerusalemë, plashalas sinnas esmu dewis, lai juhs paschi warretu sawrast, zil seels pohstš scheitan redsams, zil gruhtš darbs mums irr. Gan Kristus strahdneeks driht warretu ismistees, tahdu tautu redsoht. Bet mehš turramees pee tahm apsohlishanahm, ko tas Deems tahs pateesibas schai

fawai tautai irr dewis. Un là ta Kunga fohdibas, fo winsch papreeksch fluddinajis, pee Israëla zilts gan drihs jau 2 tuhst. gaddu laikâ, wiffas irr pee-pilditas, tà mehs arri stipri tizzam, ka tahs ap-fohlschanas, fo winsch Abraäma dsimmumam irr dewis, pehz schihs garras behdu nakts, arri wiffas taps peepilditas, lai ta tauta kas tik ilgi irr bijusi bes apschelofchanas, atkal paliktu ta apschelota tauta.

Ja nu prassat: Ko Kristus kalpi fcheitan jau isdarrijusch? tad es atbildu: ka wehl irr par agri; ka palekamus augtus wehl ne warr redseht, bet ka pehz tumshas nakts, jau rihta-gaisma rahdahs. Pats Deews muhsu darbam fcheitan irr usspeedis fawu sehgeli, kad no pascha pirma galla, 3 rabbineru mahjitaji atgreeschs pee ta Kunga Kristus. Tee paschi taggad strahda Kristus wehstneeschu kahrtâ pee fawas tautas brahleem. No ta laikâ, tam Kungam durwis fahk atdarritees. Zuhdi no mums wairs ne behg, bet nahk farunnatees ar mums. Mehs winneem dohdam Bezgas Derribas rakstus, fo winni lihds schim, fawas Talmuda pasakkas tik ween lassijusch, gandrihs wehl ne pasinne. Winni nu fahk Deewa rakstos mellecht, un mehs sinnam par daschu, kas jau no teem to dsihwibu dabbujis. Arri Jaunas Derribas grahmatu winni no mums peenemm, un jau daschu reisi effam brih-nijuschees, ka winni tohs wahrdus webrâ leek. Bet ja kahds irr nahjis pee tahs atsichshanas, ka Kristus irr tas fohlchts Bestitajis, tad winnam nahkâhs gruhti to apleezinaht, no fawas wezgas draudsbas schkirtees, un pee Kristus draudses pee-eet. Tur winnam jazihnahs prett fawu peederrigu assarahm, un ja tas ne palihds, prett winnu duismahm, fitteeneem, saitehm un waijaschanahm. Mums jau irr daschi tahdi, kas wiffas tahdas zihnischanas irr iszihnijuschees, un par kurreem mehs tizzam, ka winni fawâ laikâ buhs par spihdekkeem pasaulê. Lai gan par wisseem mums schi zerriba naw, jo daschi, kas pee muhsu pulka turrabs, wehl naw no firds atgreesst pee ta Kunga, tomehr winni stai-ga par gohdu tam preezas wahrdam. Lihds schim wairak ne effam peenehmusch pee Kristus draudses, là kahdas 80 dwehseles, kas labbu laiku papreeksch pahrbauditas, parahdija, ka winnas no pateesibas

kahrojahs pehz pestischanas. Ja mehs wiffus gribbetu peenemt kas usdohdahs, tad mums jau buhtu pahru simtu. Bet kad mehs sinnam, ka dands no badda spaiditi pee mums nahk, tad mehs bes gruntigas ismekleschanas tohs usnemt ne warram, jo wairak, kad mums par teem, kas pee Kristus draudses tohy peelikti, arri jagahda pehz winnu laizigas istiltschanas. Bet mehs tizzam, ka tas behdu-pohsts, kurrâ wisseem schè jadsihwo, wehl daschu peeweddihs tuwak pee Kristu. Mehs arri warram preezatees, ka tee, kas pee mums wehl ne turrabs, muhs tomehr turr par faweem draugeem. Jo mehs teem palihdsedami pee meefas un dwehseles, teem ar wiffu mihlestibu un pazeeschanu parahdam to Kungu, fo winni ne irr pee nehmuschi, un kas pehz Praweeschu raksteem, tohs atkal darrihs par faweem laudim, ja tee otgreessees. Gan warr fazzicht, ka labs pulks winnu starpâ wairs naw tabtu no tahs Deewa walstibas. Bet Deews weens pats tohs warr atjaunoht. Zuhdseet brahli, par scho tautu, zaur ko Deews mums tik dauds labba irr darrijs, lai winsch to atjauno zaur fawu garru. Zuhdseet jaunas isleeschanas ta garra par Israëla mirronu kaulkeem.

Swehtigus augtus us preekschdeenahm warrehs redseht no muhsu behrnu-sfohlahm, pee kurrahm tas Kungs mums dohd negaiditus preekus redseht. Deews mums irr palihdses 6 puischu un meitu sfohlas cetaisicht, kurrâs labs pulzinsch tohy mahzichts un peewests pee ta Kunga Kristus atsichshanas. Preeksch meitu-sfohlahm 2 diakonisses (strahdnee-zes) irr nahkschas no Keiserswertes Wahzsemme, kas ar tahdu Deewa swehtibu strahda pee meiteeschu kahrtas, ka par to Deewam ne warr deesgan pateikt. Muhsu sfohlas naw tik ween Zuhdu, bet arridsan Araberu, Greekeru un Armenieru behrni. Kad Armenieru un Greekeru preesteri, fawâ skaudibâ tahs us kahdu laiku bij isnihzinajusch zaur Turku waldischanahm, tad scho behrnu tehwi, un tapat arri Araberi nahze pee man, mesdamees pee semmes, un luhgdami, lai tahs sfohlas atkal cetaisicht. Tas mums zaur Turku Gubernateru atkal irr isdwees, un teescham, preeks redsoht, ka wezzi zilwefi no behrnu muttes peenemm mahzibas, fo tee no mums ne gribb dsirdeht. Jau daschi wezalee

zaur faweem behrneem irr atgreesti; ir netizzigi Juhdi un Araberi nedusmo, kad behrni winncem teiz, ka Kristus irr Deewa Dehls. Pawissam mums irr fkolhäs:

Jerusalemê	41	puiſchi,	44	meitas	85.
Betlemê	16	"	14	"	30.
Nazaretê	17	"	15	"	32.
Rabblê	60	"	4	"	64.
Joppê	28	"	53	"	81.
					292.

Es pateizu wisseem krittigeem draugeem, kas mannim us to irr palihdsejusch, ka es schohs mihus behrus waru apkohyt, un luhdsu wiffus, kas tizz eeksch Jesus, to leclu behrnu draugu, lai arri winni no firde pecluhds to debbes tehnu, ka zaur scheem behrneem sawa laikä ta Ewangeliuma fehla tittu istaisita schinni alminainä semmê.

Jaunas durwis Ewangeliumam irr atharritas Abissinias semmê. Jauns buhdams, es sawu missiones-darbu tur biju eefahjis, un strahdajis, kamehr 1841mä gaddä wiffi Ewangeliuma missionari zaur Rattotu preesteru skaudibu, pehz Abissineru Rehnina pawehleschanas, no tahs semmes tiffe isdshiti. Tomehr es no turrenes arween wehl gramatas esmu dabbujis, ko tahdi rakstija, kas Ewangeliuma mahzibai ustizzigi bij paliklusch. Nispehrnejä gaddä sinna nahze, ka jauns wihrs, Kosfai wahrda effoht usmettees par Abissinias Rehniu ka weena gadda laikä wiffu semmi usnehmis, ka pats Ewangeliuma tizzibu mihsledams, wiffus Rattotu preesterus no sawas semmes isdshinnis, un saweem appalschneekem pawehlejis pee Kristus skaidra Ewangeliuma turretees. Winsch pats idceenas laffa Bihbelê. Pats Rehninsch arri mannim irr rakstijis, man eezeldams par preekschneeku Abissineru

klosterim kas Jerusalemê irr, un no man luhgdams lai es Bihbeles aisfuhtoh us Abissiniu. Es tuh-dak aisrakstiju us Londoni, un no turrenes drihs dabbuju 300 Bihbeles un 300 Jaunas Testamentes, ko ar 13 kammeekem esmu aisstallejis. Ar schahm Bihbelem aisgahje lihds 4 missionari ko no Baselles biju dabbujis, un kas Abissinies wallodu scho labbi bij ismahzijuschees. Lai winni to Deewa wahrda gaismu tad nefs us scho tumfschu semmi. Laiks us to rahdahs isdewigs. Tadehl es schohs Kristus wehstneeschus, un winnu darbu pawehlu wiffu Deewa behrnu aisluhgfschanahm, ka arri Abissinias laudis sawa laikä ar mums warr stahweht preeksch ta Jehra krehsa, un winnam ar mums pateikt, ka winsch mums sawus wahrdu irr dewis par gaischumu us muhsu zekkeem zaur scho tumfschu pasauli. Schinni luhgschanä arri es paleeku eeksch Kristus mihslestibas juhfu brahlis

Gobat.

Jerusalemê 24tä Nowbr. 1855.

Jauna sinna.

No Kihnas. Silawes aprinki krittigeem missionareem preeksch 10 gaddem irr isdewees usmetees un Tungahde basnizu uszelt. Tur ne fenn eefwehtijusch ehrgeles, ko no kohla ween taifijusch. Rahds Aineseru meisteris tahs effoht taifijis pehz missionaru isstahstischanas. Gan effoht zittadi taifitas ne ka muhsu ehrgeles, bet tahs 9 stebbulu rindes (registeri) labbi skannoht. Ta leelaka stebbule irr 18 pehdas augsta un skannoht ka basune. Tä nu arri schinni leelä paganu semmê atskann ar ehrgeku skannu ta trihsweeniga Deewa flawa. Lai ar laikä ta wiffur ta sw. gaisma uswarr to tumfschu.

G. J. S.

S i n n a.

No firde pateizam miht Kr. draudsei (Wit . . .) kas 101 fudraba rubeli preeksch missionareem pee mannim atfuhtijuse ar to sinna: lai 70 rubelus nosuhta preeksch missionari Ahna Awrika un 31 rubeli preeksch Leipzigas missiones beedribu. Ar preeku to isdarrism. — Arri no firde pateizam zeen. Kul . . . b . . . Latw. mahz., kas preeksch missionareem atfuhtijis 5 un 1 rubl. no lahdam krittigahm rohlahm dahwatus. S—j.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blase, Censor. Belgawä, tai 17. Webruari 1858. No. 30.